

Çocuğumuzun düzenli ve planlı bir biçimde ders çalışmasını sağlamak için anne-baba olarak bizlerin üzerine neler düşüyor ?

- 1-) Çocuğumuzu gözlemlemek ve tanımak : Anne-baba olarak çocuğumuzu en iyi gözleme olanağı olan bireyler bizleriz. Çocuğumuzu çok iyi tanımalı ve öğrenme yollarını , ilgi duydukları alanları, keyifli ve verimli oldukları saatlerini belirlememiz gerekiyor. Her çocuğun farklı bir öğrenme stili vardır. Bazı çocuklar görsel yoldan daha iyi öğrenirken bazıları dinleyerek, bazıları ise uygulamalar yaparak daha iyi öğrenirler. Örneğin, görsel dikkati kuvvetli olan ve görsel yönden öğrenme eğilimi daha iyi olan bir çocukla renkli kalemler , görsel semboller ve şekiller kullanarak çalışırsanız, daha kısa sürede ve kalıcı öğrenecektir.
- 2-) Olumlu Model Olmak : Çocuklar her şeyi bizlerden öğrenir. Planlı olmayı da, sorumluluk sahibi olmayı da..... Eğitim doğruları söylemek değil, doğruları yapmaktır. Onlar bizi gözlemler ve davranışlarımızı taklit ederler. Öğrenme ömür boyu süren bir süreçtir. Anne-baba olarak sizler hala öğreniyor olduğunuzu ve kendinizi geliştirmek için çaba gösterdiğinizi çocuklara gösteriyor musunuz? Akşamları evde TV izleme süreniz ne kadar? Kitap okuma süreniz ne kadar? Çocuklarınız sizleri kitap okurken ya da ders çalışırken gözlemliyor mu? Anne ve babası planlı olan ve düzenli kitap okuyan çocukların istekli ve planlı ders çalışma oranı daha fazla olacaktır. Akşam saatlerinin sürekli TV karşısında oturarak geçirilmesi, hafta sonları herhangi bir program olmadan geçirilmesi, çocuğa okul dışı zamanın bu şekilde gelişigüzel geçmesi gerektiğini öğretir. Okul ve iş dışındaki zamanların bu şekilde geçirileceğini öğrenen çocuktan, gelecekte çalışma alışkanlığı kazanmasını beklemek haksızlık olacaktır.
- 3-) Ortamı Düzenleme : Çocuğunuzun ders çalışacağı ortam her türlü dikkat dağıtıcı unsurdan arındırılmış olmalı. (Gürültü, TV sesi, görsel materyaller vs....)
- Zaman zaman anne-baba TV izlerken çocuğunda aynı odada ders çalıştığını görüyor ya da duyuyoruz. Bu son derece yanlış bir uygulamadır. Çocuğun ders çalışacağı oda , sessiz ,rahat, (ama çok rahat da değil ,uyuya kalmasını engelleyecek kadar rahat) ,havalandırılmış sakın ,dikkatini dağıtan şeylerden uzak , iyi ışıklandırılmış olmalıdır. Çalışma masası sadece ders çalışmak için kullanılmalıdır. Ders dışı faaliyetlerin aynı masada yapılmaması, ders için kullanılmasını olumlu etkilemektedir. Mümkün olduğunca her gün aynı mekanda ders çalışmak, ders çalışmayı kolaylaştırır ve dikkati keskinleştirir. Yatarak, uzanarak, kaykılarak ders çalışmak dikkati ve konsantrasyonu olumsuz etkileyeceğinden öğrenmeyi engeller.
- 4-) Motive Etme : Çocuklarımızın isteyerek ders çalışması için,
- a -) Çocuklarımızın olumsuz değil, olumlu yönlerine odaklanalım : Anne – baba olarak genel eğilimimiz çocuklar olumlu davranışlarda değil de olumsuz davranışlarda bulunduğu zaman dikkatimizi onlara vermek yönündedir. Oysa ki olumsuz davranışla çocuğumuzun amacı dikkat çekmek ise bu durumda hedefine ulaşmış oluyor ve farkında olmadan olumsuz davranışı pekiştirmiş oluyoruz. Gün boyu çocuklarımızın olumlu davranışlarını yakalamaya çalışalım ve bunların bir listesini yapalım. Bu olumlu yönlerini (örneğin ders çalışmak gibi) gördüğümüzü ve hoşumuza gittiğini her fırsatta belirtelim. Böylelikle çocuğunuzun takdir gören davranışı gösterme oranı artacaktır.
- b-) Ödül Kullanımı: Çocuğu motive etmek adına ufak tefek ödüllerde işe yarayacaktır. Ancak bu ödüller istenen davranıştan önce değil sonra verilmelidir. Yani ders çalışmadan önce değil, ders bittikten sonra çocuk ödüle kavuşabilmelidir. Aynı zamanda ödül kullanımında tutarlı olunmalı ve çalışma alışkanlığı oturdukça azaltılmalı ve sonlanmalıdır.
- c-) Başarının hazzını yaşamasına fırsat verin : Çocuğunuzun bir şeyi istemesi için daha önceden onun tadına varmış olması gerekir. Çocuğunuzla ders çalışırken öncelikle yapabileceği düzeyde gerekirse düzeyinden daha aşağıda bir aktivite ile başlayın, çocuğunuz aktiviteyi tamamladığında onu sözel olarak ödüllendirin, böylelikle çocuğunuzun takdir edilmekten ötürü keyif alacak ve bu hazzı tekrar yaşamak isteyecektir.
- d-) Çalışmayı eğlenceli hale getirin : Özellikle oyun çağı çocuklarında ödev yaparken aktivite oyunlaştırılabilir, renkli ve süslü kalemler ya da ilgi çekici, özendirici eğitim materyalleri kullanılabilir, unutmayın keyif alarak öğrenilen bilgiler daha kalıcı olacaktır.
- 5-) Sorumluluk Verme : Çocuğunuzun bir şeyleri başarmış ve verilen görevleri yerine getirmiş olmanın verdiği hazzı yaşaması için onlara başarabilecekleri düzeyde sorumluluklar verin . Aşırı koruyucu anne-baba tavrı, çocuğa sorumluluk vermemek, verilen görevleri çocuk yerine anne-babanın yapması gibi tutumlar kendine güvensiz ve sorumluluk bilinci oluşturmuş çocukların yetişmesine yol açacaktır.
- 6-) Ders Çalışma Programı Hazırlamak : Günlük plan hazırlamak ve bu plana uygun hareket etmek başlarda çok yorucu, zorlayıcı hatta gereksiz gelebilir. Ancak zamanla palanlı hareket etmek alışkanlık haline gelecek, zamanın ne kadar verimli kullanıldığı rahatlıkla gözlenebilecektir.
- Çalışma Planı Hazırlamada Dikkat Edilecek Ana Noktalar Şunlardır :**
- İlgiler, yetenekler, ihtiyaçlar ve amaçlar dikkate alınmalıdır.
- Derslerle sosyal etkinlikler arasında mantıklı ve dengeli bir ayarlama yapılmalıdır.
- Ders programında mutlaka serbest zaman, özel zaman gibi aralıklara yer verilmelidir.
- Plan oluştururken geniş kapsamlı, adım adım ulaşılabilecek amaçlar belirlenmelidir.
- Mümkün olan ölçüde günün benzer zamanları çalışmaya ayrılmalıdır.
- Dinlenme, beslenme gibi temel ihtiyaçlar ihmal edilmemelidir.
- Yapılan plana uyma konusunda kararlı olmaya çalışılmalıdır.
- Planlar ihtiyaç duyulduğunda geciktirmeden güncellenmelidir
- Programı çocuk hazırlamalı :** Çocuğun programa uyma isteği duyabilmesi için de, program yapılırken kendisinin de dahil olması ve kararlarda payının bulunması önemli. Ancak programı hazırlarken özellikle hedef ve saatlerin belirlenmesi kısımlarında yardımcı olabilirsiniz. Ders çalışma saatleri seçilirken, çocuğun yorgun ve aç olmadığı, enerjisinin yüksek olduğu saatlerin belirlenmesi önem taşır. Her bireyin en verimli olduğu zaman dilimleri vardır, bu dilimler gözlenmeli ve çocuğa uygun saatler seçilmelidir.
- Görülür bir yere asılmalı :** Ders çalışma planı; günlük plan, hedefler ve bu hedeflere ulaştığında ona kazandıracaklarını da içermeli ve odasında görünür bir yere asılmalıdır.
- Dikkat dağınıklığı olan çocuklar için :** En fazla yarım saatte bitirilecek bir ödevi saatler geçmesine rağmen yapmıyor mu? Masa başında başka materyallerle mi oyalanıyor? Ders bitmeden sürekli kalkıp geziniyor mu? Okuma ve yazma ile ilgili aktivitelerden çabuk sıkılıp, yapmak istemiyor mu?
- Bu durumda çocuğunuzun dikkatini toparlama ile ilgili bir sıkıntısı olabilir, böyle durumlarda çocuğunuzun dikkat süresini ölçün. Hiç kalkmadan masa başında ne kadar süre dikkatini koruyabiliyor? Örneğin 10 dakika ise çalışmalarını 10'ar dakikalık parçalara bölün ve her 10 dakikada bir kısa aralar verin , ancak bu araların süresi çalışma süresinden uzun olmamalıdır ve aralarda bilgisayar ya da TV açılmamalıdır. Bir süre sonra bu 10 dakikayı 2'şer 3'er dakika arttırın, gittikçe dikkat süresinin de arttığını göreceksiniz.
- Unutmayalım :** Anne –baba olarak tek görevimiz çocuklarımızı korumak ve kollamak değil, aynı zamanda ileride, biz yanlarında yokken, kendi ayakları üzerine basan, özgüvenli ve sorumluluk sahibi bireyler olarak yetiştirmelerine yardımcı olmak ve gelecekteki zorlu hayat koşullarının ufak similyasyonlarıyla onları hayata hazırlamaktır.